

EN DIATAHS-RAPPORT 1984:

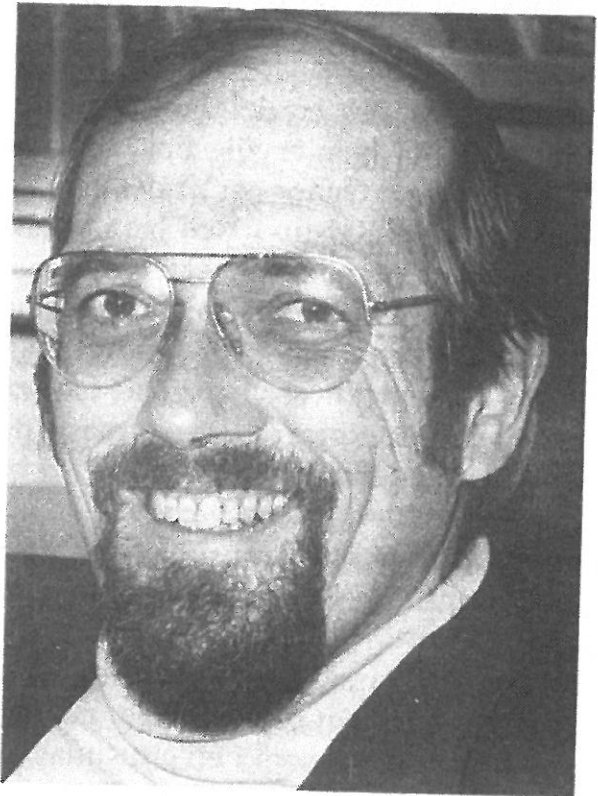
Fornyelse og forpliktelse

Av rektor Kai Ingolf Johannessen

Et eksperiment fra en etikk-time: Jeg fant fram Ole Hallesbys lærebok i etikk fra 1928 og hentet ut et avsnitt under et bestemt tema. Samtidig tok jeg for meg en av de nyeste etikk-framstillinger og la fram et avsnitt herfra til samme tema. Slik — plassert side om side — ga tekstene et godt inntrykk av hvor sterkt holdningen til bestemte spørsmål hadde endret seg (på godt og ondt!?). Når en befinner seg midt i selve livsstrømmen, registrerer en vel knapt at en er i bevegelse, hvis en da ikke med vitende og vilje har tatt på seg rollen som «kjer- ringa mot strømmen».

Samme type eksperiment som jeg foretok i etikk-timen, kan en gjøre på mange områder, for eks. i forhold til institusjonen Det norske Diakonhjem. Dersom en la materialet fra tiden omkring stiftelsen ved siden av dagens diakonidokumenter, ville det helt sikkert ha gitt foranledning til en rekke interessante refleksjoner over «utviklingsfeno- menet».

Og et tilsvarende eksperiment kunne en også gjøre i forhold til DIATAHS. Den Teologisk/Administrative Høgskolen kan ikke skilte med en hundre-årig historie, men det har sannelig skjedd ganske meget i de litt over ti



Rektor Kai Ingolf Johannessen.

årene som har gått siden skolen ble opprettet. Studiemodellen for den fire-årige diakon(i)utdanningen er riktignok den samme, med den teologisk/administrative høgskoles undervisning plassert dels i de tre første studieårene (T.O.), dels i et eget fjerde år (T. 1/T. 2) og dels i et eget halvår ved slutten av hele utdanningen (T. 3). Men innenfor rammen av denne modellen har det skjedd en god del i de senere år.

Praktisk diakoni

Tar en utgangspunkt i det fjerde året og legger studieprogrammet fra 1974

ved siden av den helt ferske studieplanen som iverksettes høsten 1984, vil det tre ganske klart fram hvor sterk fornyelsen ved skolen egentlig har vært. Skritt for skritt og stundom nesten umerkelig har det funnet sted en målrettet utvikling. Det går ikke an her å gi noe fullstendig bilde av skolen før og nå, men noen trekk ved utviklingen går det an å gi.

Mest iøynefallende er nok den styrking av de praktiske fag som har funnet sted. «Praktisk diakoni» er blitt skolens desidert største fag hva angår timetall og framstår også på den måten som hovedfag. Vel så viktig er imidlertid det arbeid man har nedlagt når det gjelder å utvikle en tilfredsstillende praksisperiode ved en skole som er av så kort varighet som vår. At studentene i tillegg får anledning til å arbeide med en spesialoppgave innen diakoni, er med på å styrke konsentrasjonen om skolens formål. Det siste tiltak i den pedagogiske eksperiment- og fornyelsesprosess, består i utviklingen av en ny type integrert undervisning der de ulike fag (også fra grunnutdanningen) skal trekkes inn i bearbeidelsen av et praktisk arbeidsområde. Foreløpig har skolen utviklet to av disse såkalte «fordypningsoppleggene», — hvert på omlag 80 timer. Det ene fordypningsopplegg har tittelen «kristen tro og behandling», mens det andre er kalt «menigheten som omsorgs- og tjenestefellesskap». Det er lærere innen praktisk diakoni som koordinerer disse spesielle kursene. Det er tanken at en skal utvikle flere slike fordypningsopplegg. En har for eks. også arbeidet med ett innenfor feltet misjon. De sider ved vår utdanning som vi her har pekt på, representerer for det meste nye innslag i studieprogrammet i forhold til det opplegg skolen hadde i 1974. Og det kan ikke være tvil om at de peda-

gogiske «nyskapninger» som således har sett dagens lys vil tjene til å styrke skolens praktisk-diakonale profil.

Det har samtidig vært et anliggende for vår skole at den teologisk-faglige del av programmet skal holde et godt faglig nivå. Jeg håper at teologisk grundighet fremdeles vil være et varemerke for vår skole og for institusjonen Det norske Diakonhjem, selv om det stundom kan være vanskelig å bringe den rette balanse mellom og lære og liv til uttrykk i et utdanningsprogram. I skolestyrets vedtak (fra 11/12. mai 1984) om den nye studieplanen heter det således: «Så vel Diakonhjemmets basis, som utdanningens formål forutsetter at studentene innenfor de rammer som er gitt, får solid teologisk utdanning. Styret sier seg derfor enig i at de teologiske fagene får betydelig vekt i diakonistudiet.» Undervisningen i de grunnleggende teologiske fag som troslære, bibelstudium og etikk legges nå opp dels som grunnkurs og dels som integrerte deler av fordypningsopplegg. Og en regner med og håper på at en fremdeles skal få beholde den grunnfagskompetanse som skolen oppnådde for noen år siden.

De 3 første år

Det er ikke bare innenfor rammen av det fjerde året en har arbeidet med fornyelse. Allerede lenge har et utvalg jobbet med et nytt opplegg for vår skoles undervisningsopplegg i de tre første år. Her har de pedagogiske utfordringene som gir seg av den spesielle sammenhengen med grunnutdanningen, stått særlig sentralt. Skolen er nå spent på hvordan det nye studieprogrammet for de tre første årene av diakonistudiet vil fungere. Det program en har utviklet er i alle fall på mange måter nokså unikt, og utfordringene er store.

Administrasjonskurset

Men skolen består av mer enn et teologisk-diakonalt undervisningsopplegg organisert over fire år. Fra å være det mest utsatte lem på Diatahs legemet har administrasjonsutdanningen (T. 3) etter hvert fått stadig mer vind i seilene. Ved siste opptak måtte en dessverre avvise omlag 60 søkere til denne del av skolen. Administrasjonsutdanningen vår gir i dag et undervisningstilbud som er svært nyttig i mange yrkessammenhenger, først og fremst innen kirken(!) og helse- og sosialomsorgen. Også på T. 3 er man innstilt på å tenke nytt og gjøre utdanningen så matnyttig som vel mulig. Fra og med dette semester har en styrket undervisningstilbudet ved å gi innføring i visse tema innen rettslære (i tillegg til organisasjons- og økonomifag som hele tiden har utgjort grunnstammen). Dessuten har en også satset en del på å kunne gi en grunnleggende opplæring i EDB, som jo vil bli et stadig mer benyttet arbeidsredskap (også i kirken!).

Seksjoner

På organisasjonssiden har de mangeartede aktiviteter ført til at en har funnet det fruktbart å seksjonere skolen. En har bygget opp en diakoniseksjon, en teologiseksjon, en administrasjonsseksjon (for T. 3) og en T. 0-seksjon (med henblikk på sosial- og sykepleielinjen). På det viset har en prøvd å skape miljøer som kan jobbe tettest mulig sammen med faglig-pedagogiske spørsmål som aktualiseres på forskjellige trinn i skolens utdanning. La meg her spesielt få fremheve at opprettelse av en diakoniseksjon ved skolen innebærer muligheten for et fagutviklingsmiljø på et felt der det sannelig er oppgaver nok å løse. Diakoniseksjonen har forresten også personellmessig blitt styrket. Marianne

Kaldager ble like før sommeren tilsatt i hel stilling ved skolen. Hun er diakon med grunnutdanning som sosionom. Og dessuten har Torborg Aalen gått inn i hel stilling (mot tidligere halv). Også hun er sosionom av utdanning.

La meg peke på at etablering av en egen T. 0-seksjon betyr at en får et forum som på en særskilt måte kan beskjefte seg med de problemstillinger som reises i forhold til diakoni/teologi i de tre første år av utdanningen, mens studentene tar sosial- og sykepleierskolen. Også på dette felt har en i det siste fått en personellmessig styrking. Einar Aadland er like før sommeren tilsatt som fast teologi-lærer ved Diatahs med særlig ansvar for sosiallinjen, mens Anders Bergem som var sykehusprest ved Dikemark har gått inn som vikar i tilsvarende stilling på sykepleielinjen.

En utfordring

Fornyelse er nødvendig. Fornyelse er samtidig risikofylt. Selv om fornyelsen ved Diatahs har gått skrittvis, er det klart at skrittene til visse tider — især i det siste — kan ha liknet mest på sjumilssteg. Dermed må skolen som sådan innstille seg på endrede forhold på en rekke punkter. Det er da bare rimelig at det kan bli en del famling og snubling fra tid til annen før alle sider ved skolens liv finner sitt nye leie. Risikoelementet ligger selvsagt i at Diatahs — av mange grunner — er en skole som ligger utsatt til. Mange av oss føler derfor at vi ikke har råd til å feile og famle noe. Feiltrinn vil uvegerlig leses av på rekrutteringen. På den annen side har jeg imidlertid den tro at diakonistudentene vil se med forståelse på at fornyelse selvsagt har sin pris og at en skole i utvikling også representerer en utfordring til medarbeiderskap og medansvar fra studentenes si-

Over til s. 20